Узгорак
№ 10
Газета Грамадскіх арганізацый і ініцыятыў. Кастрычнік 2003 г.

Зноў «супрацоўнік заходніх спецслужбаў»

Рэктар Беларускай сельгасакадэміі Аляксандр Цыганаў абвінавацiў дацэнта кафедры гісторыі і культуралёгіі Аляксандра Каданчыка ў атрыманьні даляраў ад газеты «Рэгіянальныя ведамасці» за публікацыю матэр'ялу «Бітва мясцовага значэньня», які быў прысвечаны шасцідзесяцігоддзю уступленьня ў вайну польскае дывізіі.

Бяздоказнае абвінавачваньне выказана на сустрэчы рэктара з калектывам акадэмічнай бібліятэкі.

Трэба нагадаць, што напярэдадні мінулых прэзідэнцкіх выбараў сп. Цыганаў ужо называў сп.Каданчыка, а таксама выкладчыка БДСГА Яўгена Мажугіна "Супрацоўнікамі заходніх спецслужбаў".

P.S.

Матэр"ял «Бітва мясцовага значэньня» чытайце на ст. 5 гэтага нумара.

Холокост

В Минске и Беларуси с 21 по 23 октября прошли дни Холокоста,посвященные 60-летию со дня гибели последних узников Минского гетто.

В связи с этим мы предлагаем небольшое интервью с директором Горецкого историко-этнографического музея, профессором кафедры истории государства и права БГСХА, председателем Горецкого еврейского культурно-просветительского общества Владимиром Лившицем.

- Почему массовое истребление евреев в годы Великой Отечественной войны вощло в историю под названием “ Холокост”?

- Еще до начала Второй Мировой войны фашисты разработали план захвата “жизненного пространства” для немцев. Русские , беларусы, украинцы, цыгане, евреи ... Эти народы должны были уничтожены полностью или частично. Как известно, начали с еврейского народа и истребили на территории Германии и оккупированных стран Европы и СССР свыше 6 миллионов человек. Это была самая трагическая страница за всю историю нашего народа. Причем только по отношению к евреям нацисты проводили политику тотального уничтожения, получившую название “окончательное решение еврейского вопроса”. Лауреат Нобелевской премии писатель Э. Визель так охарактеризовал суть этих событий: “ Не все жертвы нацизма были евреями, но все евреи были жертвами нацизма”. Ну а сам термин “Холокост” , что в переводе с английского обозначает - всесожжение был введен европейскими историками сразу после войны. Иногда это событие ещё называют – “Катастрофа”.

- Что Вам известно о гибели узников Минского гетто ?

- В Минске гетто было создано сразу после захвата фашистами города и в нём находилось около 100 тысяч человек. Более 80 тысяч было убито, умерло от голода и побоев. Последний массовый расстрел произошел 23 октября 1943 года. Эту скорбную дата и отмечают в настоящее время. А всего в Беларуси погибло свыше 800 тысяч евреев.

- Наша газета писала о Холокосте, в связи с 60- летием гибели еврейской общины в Горках и публиковала списки погибших. Всё ли сделано у нас в районе для увековечивания памяти погибших ?

- Ещё в 1995 году в Горках вышла брошюра “Шло в бессмертие Горецкое гетто”, где помещены списки многих погибших . Они вошли в книгу “Память. Горецкий район”, вышедшую в 1996 году. К сожалению списки далеко не полные.

Благодаря Горецкому райисполкому был капитально отремонтирован памятник на месте расстрела более 2500 человек в октябре 1941 года.Но предстоит ещё восстановить памятник на могиле евреев в деревне Верещаки, отремонтировать памятник в деревне Рудковщина. И сделать это необходимо к 60-летию освобождения Горецкого района от немецко-фацистских захватчиков.

- Как дни Холокоста были отмечены в еврейской общине нашего города?

- Было проведено траурное собрание , посвященное этому событию, где мы вспомнили о трагедии. Было решено продолжить сбор фамилий и фотографий погибших, которые в настоящее время собирает республиканский музей истории евреев Беларуси. Они будут использованы также в книге “Горецкая еврейская община - страницы истории”, которая создаётся в Горках.

- Делается ли у нас что-либо для того, чтобы последующие поколение помнило об этих трагических событиях.

Как нам известно, Министерство образования Беларуси приняло решение о проведении в школах республики “Уроков холокоста”. Наша община готова принять посильное участие в их проведении.

Хочу также отметить, что реферат ученицы школы №4 Татьяны Чечёткиной на тему “Холокост в Горецком районе” был отмечен Дипломом Республиканского конкурса, проводившегося Министерством образования РБ и Белорусским Союзом еврейских общин и организаций.

Иван МОРОЗОВ

РАММОТ – путь за границу

Совсем недавно в Горках открылся филиал Общественного Объединения «Республиканская Ассоциация Международных Молодежных Обменов и Туризма», проще - РАММОТ.

Ассоциация предлагает услуги по трудоустройству за границей, как для студентов, так и для работающей молодежи. Пользуясь её услугами», молодые люди могут выехать в США по программе «Work and travel USA». Это одна из самых популярных программ студенческого обмена в мире. Почему программа так популярна? Дело в том, что она дает возможность молодым людям легально работать в США на срок от одного до четырех месяцев и еще путешествовать (это по желанию). Работа предоставляется, как правило, в курортных городах в сфере обслуживания - рестораны, отели, магазины, парки отдыха и развлечений, а также национальные парки и заповедники. Те, кто не боится физического труда и хочет хорошо заработать - идут на стройку. Опыт трудовой деятельности обычно не требуется. Достаточно того, что вы чувствуете себя человеком, способным к быстрой адаптации, коммуникабельным, открытым и готовым приложить некоторые усилия ради собственного благополучия и успеха. Таким образом, программа Work and travel - это отличный шанс побывать в США, заработать значительное количество зеленой наличности и, естественно, улучшить свой английский. Словом, можно получить опыт работы в зарубежной компании и, следовательно, строчку в своем резюме. Это значит, что в будущем будет проще найти хорошую работу, ведь человека с международным опытом намного охотнее возьмут на престижную должность.

В программу принимаются все желающие студенты дневного отделения, кроме последнего курса, не старше двадцати четырех лет, независимо от пола, расы и цвета глаз, при наличии хорошей зачетки, студенческого билета и знания английского языка на разговорном уровне.

Вообще, РАММОТ работает на белорусском рынке труда уже десять лет. А это немаленький срок, согласитесь. Ассоциация является членом трех самых крупных международных молодежных организаций - *ISTC, FIYTO, GWEA*.

В ОО РАММОТ регулярно организовываются встречи с бывшими участниками программ, которые из своего опыта смогут рассказать вам, каково там, « за кордоном. « 11 ноября в 13.30 в десятом корпусе состоится встреча представителей ассоциации со всеми заинтересованными в выезде за границу людьми. Для девушек есть программа AU PAIR, по которой можно работать во Франции, или Германии в качестве гувернантки. В этой программе могут принимать девушки от 18 до 26 лет (Франция) и от 18 до 25 лет (Германия). В ОО «Раммот» можно приобрести международный студенческий билет.

Полную и достоверную информацию можно получить по адресу: г. Горки, ул. М.Горецкого- 2. Тел. 2-14-75 (Днём), 5-54-12 (вечером)

Татьяна Москальцова

Паулінка – Юлія Калацэй
Быкоускі – Аляксей Крыварот

«Паўлінка» на горацкай сцэне

У Горках адкрыўся тэатральны сезон. Студэнцкі тэатр "Узыходы", які працуе пад шматгадовым кіраўніцтвам Рыгора Траяноўскага, даў у акадэмічным Палацы культуры чарговы прам'ерны спектакль – нестарэючую "Паўлінку".

Трэба адзначыць старраннасць маладых акцёраў, якой яны кампенсавалі пэўныя недахопы прафесіяналізму. А вось арганізатарам тэатральных выступаў трэба, напэўна, звярнуць увагу на яўны недахоп рэкламы, якая аднолькава неабходна і артыстам і глядачам.

Ніхто не падумаў запрасіць на прам'еру вучняў школ, дзеля якіхх наведванне спяктакля было б не толькі карысным у вывучэнні класікі, але і напамінам пра тое, што акрамя "кампутарных казематаў" на свеце існуе яшчэ і Мастацтва.

Іван МАРОЗАЎ

Зёрна дали всходы

молодые таланты из БГСХА получили призы в девяти номинациях

Во Дворце культуры академии завершился фестиваль первокурсников «Алло, мы ищем таланты». Двадцать девятого октября проводился заключительный гала-концерт. Выступления молодых артистов чередовались с номерами творческих коллективов ДК.

Почти все номера номинантов зал встречал бурными аплодисментами, но особенный интерес проявлялся к песням, исполненным под гитару. На одном дыхании слушалось выступление квартета гитаристов с факультета мелиорации и водного хозяйства (на снимке), а также номер Марины Шарковской, которая под электрогитару исполнила песню группы «Краски». Как и в первый день фестиваля, песня «Мама» в исполнении Максима Танина затронула душу каждого слушателя своим грустным текстом и профессиональной игрой на любимом музыкальном инструменте нашей молодежи. Бурными аплодисментами зал встретил выступление театра-студии «Парадокс». На этот раз актеры очень живо показали зрителям, как тяжело сдавать сессию нашим студентам. Хорошим исполнением песен порадовали публику Татьяна Лянцевич, Татьяна Другакова, Анна Гласко, Александр Круглик, Наталья Полякова. Примеры для подражания показали юным артистам духовой оркестр ДК БГСХА и вокальная группа народного ансамбля «Радость». Большой заряд радостного настроения передался залу после выхода на сцену академической команды КВН. В конце фестиваля все участники получили сладкие призы и грамоты. Например, в номинации «Экологически чистая программа» отмечена команда агроэкологического факультета.

За отражение белорусской тематики в современном исполнении отмечена команда зоофака. Бухфак получил грамоту «За участие «. «За связь времен» награждена команда гидромелиоративного факультета, покорившая жюри своим стихотворным вариантом мировой истории – от сотворения мира, до создания гидрофака.

«Зерно дало всходы», приз в такой номинации получила команда агрофака. «За массовость и спецэффекты « награждены студенты экономического факультета, а номинацию «Качественные номера» получила команда мехфака. Очень интересную номинацию присудило жюри команде факультета бизнеса и права. Как сказал один из членов жюри: «По режиссуре они оправдали название факультета «бизнес», а по «праву» награждена Наталья Полякова, покорив-

Татьяна МОСКАЛЬЦОВА
ФОТО АВТОРА

Прэзентацыя кнігі «Минск 2016»

25 кастрычніка Горкі наведалі дэпутат Вярхоўнага Совету трынаццатага сазыва Андрэй Клімаў (на фота - злева) і пісьменнік Яўген Агурцоў. Яны правялі прэзентацыю сваёй нашумеўшай кнігі «Минск-2016», апасля чаго адказалі на шматлікія пытанні прысутных. Некалькі асобнікаў выдання былі падараваны удзельнікам сустрэчы.

Як паведамілі рэспубліканския СМІ, Горкі - не першы горад, куды наведаліс аўтары. Аналагічныя прэзентацыі-сустрэчы адбыліся ў Мінску і Бабруйску.

Иван МОРОЗОВ

Шлях да нацыянальнай ідэі

У кастрычніку гэтага года споўнілася 15 год са дня стварэньня Беларускага Народнага Фронту "Адраджэньне". У 1988 годзе гэтыя дні ў Мінску былі напоўнены падзеямі. Мы звярнуліся да сябра Беларускага Народнага Фронту і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ Віктара Каралькова, які ў той час знаходзіўся ў сталіцы.

- Віктар, што для вас ёсць БНФ?

Напрыканцы 80-х БНФ стаў для мяне таранам савецкіх бар'ераў, лакаматывам вяртаньня незалежнасьці нашай краіны, духоўнага адраджэньня нацыі. У XX-тым стагоддзі Беларусь мела шмат лёсавызначальных падзей. Першая Сусьветная вайна, канец самадзяржаўя ў Расеі, расейская ды польская акупацыі, падзел Беларусі, бальшавіцкая калектывізацыя, сталінскі генацыд, Другая Сусьветная вайна, савецкая русіфікацыя і г.д. Гэта гісторыя нашага існавання, выжываньня, зьнішчэньня, але не нашага разьвіцьця.

- Як вы трапілі ў Фронт?

У 1988 годзе я быў студэнтам Мінскага інстытута культуры. Ідэі беларускага адраджэньня горача абмяркоўваліся сярод моладзі і інтэлігенцыі. Мы дыскутавалі пра мінулае і будучыню краіны. На маіх вачах быў створаны Арганізацыйны Камітэт ў складзе 35-ці асобаў. Праз два тыдні, 30-га кастрычніка, ладзілася першая масавая акцыя "Дзяды" ў Мінску на Ўсходніх могілках і ў Курапатах. Улады перакрылі рух транспарту, мабілізавалі ўнутраныя войскі і тысячы міліцыянтаў, сьцягнулі вадзяныя гарматы, дзясяткі міліцэйскіх аўтамабіляў і вайсковых фургонаў з закратаванымі вокнамі. У натоўпе шнырагі правакатары. Шмат каго арыштавалі, пабілі і патравілі газам "Чаромха". Гэтым самым тагачасны рэжым скампраметаваў сябе ў вачах людзей, што сталі сведкамі падзеяў. Пасля 30-га кастрычніка пачаўся масавы прыход у БНФ. Я так сама у гэтыя дні напісаў заяву ў Фронт.

- Віктар, што зроблена Фронтам за гады яго існавання?

Перамогі ўражваюць нават нас, але за плячыма БНФ яшчэ не салідарызаванае грамадзтва.

Дзве генеральныя падзеі ў XX-м стагоддзі вызначылі гістарычную і жыццёвую будучыню Беларусі. Гэта стварэньне Беларускай Народнай Рэспублікі (у 1918 годзе) і вяртаньне незалежнасьці Беларусі 25 жніўня 1991 года. Беларускі Народны Фронт стаў у авангардзе аднаўленьня незалежнасьці Беларусі. У 1988 годзе –Курапаты і праўда пра Сталінскі генацыд. У 89-м Фронт адкрыў праўду пра Чарнобыльскую катастрофу. Вакол яго аб'ядналіся намаганьні навукоўцаў і творчай інтэлігенцыі, медыкаў, і пацярпелых ад радыяцыі. Фронт праводзіў не толькі Чарнобыльскія мітынгі пратэсту, шэсьці (Чарнобыльскі Шлях), распаўсюджваў інфармацыю аб радыяцыйным злачынстве, склікаў Міжнародны Чарнобыльскі Трыбунал. У вясну гэтага ж года быў арганізаваны Камітэт "Дзеці Чарнобыля". Пытаньне пра Чарнобыль было пастаўлена ў Вярхоўным Савеце і замацавана ў заканадаўстве.

З 1990 года пачынаецца новы, парламенцкі этап у дзейнасьці БНФ - была ўтворана фракцыя, якая складалася з трох дзесяткаў чалавек. Яны арганізавалі вакол сябе "Дэпутацкі Дэмакратычны Клюб" (каля 40-50 асобаў). Дзейнасьць апазыцыі БНФ у камуністычным Вярхоўным Савеце (травень 1990 - студзень 1996) можна ахарактэрызаваць як унікальную з'яву ў гісторыі парламентарызму. Знаходзячыся ў непрымірымым асяроддзі, маючы 8 % галасоў, фракцыя (асабліва ў першыя тры гады дзейнасьці) здолела не толькі праводзіць у жыццё свае законапраекты, але і ўплываць на рашэньні парламанту. З пункту гледжання элементарнай парляманцкай лёгікі і арыфметыкі, такога не магло быць. І тым не менш – было так. Вырашала справу інтэлектуальная перавага, падрыхтаванасьць, няспынны энэргічны напор. Ужо на 2-ю сэсію Вярхоўнага Савета за два месяцы ўпартай працы быў падрыхтаваны і прадстаўлены пакет з 25-ці заканадаўчых праектаў. Камуністы былі ашаломлены такой актыўнасьцю і вымушаны былі самі актывізавацца. Па ініцыятыве дэпутатаў Фронта і дэпутацкага Дэмакратычнага Клубу была прынята пастанова аб спыненьні дзейнасьці КПСС-КПБ. Адразу пры непасрэдным удзеле дэпутатаў Фронту былі зачынены камуністычныя райкамы, абкамы і ЦК. Дзіўна было назіраць, як дэмаралізаваныя дэпутаты-камуністы, якія не так даўно былі самаўпэўненыя, нахабныя і агрэсіўныя, цяпер галасавалі за забарону дзейнасьці сваёй партыі па прапанове дэпутатаў БНФ. Са жніўня 1991г. Фронт ставіць новыя палітычныя задачы. Першая - умацаванне суверэнітэту і структурнае будаўніцтва незалежнай дзяржавы. Другая - нацыянальна-культурнае адраджэньне беларускай нацыі. Галоўны накірунак цяпер - грунтоўная нацыянальная асвета грамадзтва, бо гэта перадумова перамогі нацыянальнай ідэі. Бяз гэтага Беларусі ў Еўропе ня будзе. Наша культурная спадчына шмат год вытаптывалася, расстрэльвалася і вынішчалася. Трэба ўжо спыніцца, хоць бы на нейкім калене і пачаць жыць для сябе.

-Чаго б вы пажадалі сваім сябрам, прыхільнікам, ды й проста жыхарам Горацкага раёна?

Варта азірнуцца, каб напоўніцца гонарам і ўпэўненасьцю ў моцы нашай Беларускай ідэі і справядлівасьці адраджэньскай справы. Няхай не палохае нас цяжар абавязкаў. Гэты цяжар мусіць быць лёгкім, калі нясём мы яго дзеля людзей, дзеля ўсіх нас. Народны Фронт яшчэ не сказаў свайго рашаючага слова. Яно – наперадзе. Набліжайма гэты час. Ён ужо ў дарозе. Дзеля гэтага варта жыць і працаваць, бо справа высакародная.

Жыве Беларусь!

Дзям'ян ФРАНКОЎСКІ

Бітва мясцовага значэньня

Юбілейныя даты пэўных гістарычных падзеяў даюць штуршок для новай хвалі размоў, публікацый, і ацэнак. І хоць пра падзеі 12–13 кастрычніка 1943 г. на горацкай зямлі сказана і напісана даволі шмат, напярэдадні 60-годдзя баёў каля вёскі Раманава мы папрасілі адказаць на некалькі пытанняў кандыдата гістарычных навук, дацэнта кафедры гісторыі і культуралёгіі Беларускай сельгасакадэміі Аляксандра КАДАНЧЫКА.

Аляксандр Ісакавіч, Вы – прафесійны гісторык, выкладчык ВНУ. Хацелася б ведаць Ваш пункт погляду на тое, што ў дачыненьні гэтай даты адны ўжываюць слова «бой», другія – «бітва» пад Раманава. І што, ўсё ж, адбылося там на сам рэч?

Цікава, што Вы зьвярнулі ўвагу на тое, аб чым я сам абменьваўся думкамі са сваімі калегамі па працы. Адразу адзначу, што я не зьяўляюся ваенным гісторыкам, не займаюся падрабязным дасьледаваньнем ваенных дзеяньняў і, натуральна, не прэтэндую на бясспрэчную характарыстыку таго, што было 60 год таму. Але рызыкну выказаць сваё бачанне мінулага, абапіраючыся на матэрыялы навуковых дасьледаваньняў і публікацыі.

Пачну з апошняй часткі пытаньня. Падзеі 12 – 13 кастрычніка 1943 года былі часткай завяршаючага этапа Смаленскай апэрацыі, якая праводзілася сіламі Заходняга і Калінінскага франтоў. Яна пачалася 7 жніўня 1943 года і ў асноўным закончылася напрыканцы верасьня вызваленьнем гарадоў Смаленска, Рослаўля і спробаю наступленьня на Магілёў. Трэба мець на ўвазе, што гітлераўцы стварылі на цэнтральным напрамку шэсць мацнейшых рубяжоў абароны глыбінёй 100 – 130 км. адзін зь якіх пралягаў якраз каля вёскі Раманава.

У шматтомным выданні "История Великой Отечественной войны 1941–1945 гг. в 6 томах" аб падзеях кастрычніка ўтрымліваецца такое ўпамінаньне: "Завяршаючы Смаленскую апэрацыю, войскі Заходняга і Калінінскага франтоў у пачатку кастрычніка выйшлі на рубеж Рудня – Раманава – на усход ад Горак – Дрыбін і далей па рацэ Проня" (т. 3, с. 367). І ўсё... Ход баявых дзеяньняў каля в. Раманава не прыцягнуў увагі аўтараў шасьцітомнага выданьня хутчэй за ўсё па прычыне назначнасьці і беспасьпяховасьці. Падобных баёў на розных участках вялізарнага савецка-германскага фронту было шмат. Інакш кажучы, у ваенна-аператыўным сэнсе гэта быў шараговы эпізод.

Аднак у больш познім выданні 1967 г. «Великая Отечественная война Советского Союза 1941–1945. Краткая история» ужо маецца наступны асобны абзац: «На Заходнім фронце ў баях пад Раманава (населены пункт у 75 км на паўночны ўсход ад Магілёва) прыняла ўдзел дзейнічаўшая ў складзе 33-й арміі 1-я Польская пяхотная дывізія імя Тадэвуша Касьцюшкі пад камандаваннем палкоўніка З. Берлінга. 12 кастрычніка часці дывізіі разам з іншымі злучэньнямі 33-й арміі перайшлі ў наступленьне. На працягу дзвух дзён яны вялі ўпартыя крывапралітныя баі. Жаўнеры і афіцэры змагаліся самааддана. Многія з іх аддалі жыцьці за перамогу над агульным ворагам. Савецкі ўрад высока ацаніў подзвігі польскіх воінаў: 243 удзельніка гэтых баёў былі узнагароджаны савецкімі ардэнамі і мэдалямі, а траім адважным воінам – Анэле Кжывань, Юліушу Гюбнеру і Уладзіславу Высоцкаму – было прысвоена званьне Героя Савецкага Саюза. Гадавіна баявых падзей пад Раманава адзначаецца ў народнай Польшчы як Дзень Войска Польскага» (с. 271).

Як бачым, у 1967 г. акцэнт зроблены не на баявы вынік, а на палітычны бок: удзел вайсковага фарміраваньня іншай краіны з лагера сацыялізму. Менавіта гэта зьяўляецца зьместам інфармацыі ў іншых саюзных і беларускіх выданнях. У тым ліку сучасных: Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне 1941- 1945. Энцыклапедыя, Мн., 1990; Беларуская энцыклапедыя ў 18 т.; Гістарычная энцыклапедыя ў 6 т.

Ні ў адным з гэтых выданьняў слова «бітва» для абазначэньня падзей каля Раманава не ўжываецца. І, як мне здаецца, гэта справядліва. Гэтае ўзнёслае слова наўрад ці падыходзіць да дзвухдзённага эпізода вайны. Нельга ставіць гэтя падзеі побач з такімі, як «Бітва за Маскву», «Сталінградская бітва», і г.д.

Затое ў мясцовых публікацыях словы «бітва пад Леніна» ужываў вельмі цікавы чалавек, нажаль ужо нябожчык, Ільля Майсеявіч Стэльмашонак, які быў выдатным краязнаўцам, асабліва у пытаннях Вялікай Айчыннай вайны. Ён падрабязна прааналізаваў ход баявых дзеяньняў на горацкай зямлі. З яго публікацыямі можна пазнаёміцца ў бібліятэцы.

Дык які ж, усё-такі, вынік баёў?

Калі меркаваць па публікацыях дасьледчыкаў, вынік мізэрны, беспасьпяховы, хутчэй трагічны. Тры дывізіі – дзве савецкіх і польская – не здолелі ажыццявіць прарыў, панесьлі вялікія страты, былі вымушаны спыніць наступленьне і заняць абарону. Асабліва вялікія страты панесла польская дывізія. Менавіта яна здолела прасунуцца наперад, прыкладна, на 2 км, але баяздольнасьць яе была падарвана і той факт, што ў ноч на 14-е яе вывялі з бою, сьведчыць аб непапраўных стратах .

А ў чым прычыны беспасьпяховасьці? Даводзілася чуць, што палякаў сьпецыяльна паставілі на найбольш цяжкі і небясьпечны цантральны напрамак?

Я не бяруся аналізаваць прычыны няўдач. Для гэтага трэба мець у сваім распараджэньні адпаведныя дакументы. Можна толькі казаць аб тым, што, здаецца, відавочна: наступленьне не было падрыхтавана належным чынам, а кідаць людзей на зьнішчэньне бясконца было нельга. Іх і так не надта шкадавалі.

Размовы пра вызначэньне найбольш небясьпечнага напрамку для палякаў я чуў таксама, але гэта толькі чуткі. Хаця, калі ўзгадаць, што перад вайною тысячы палонных польскіх афіцэраў і жаўнераў былі расстраляны ў савецкіх лагярах, то такое рашэньне не выглядае неверагодным.

Тым не менш адзін з удзельнікаў бою падпалкоўнік М.А. Казлоў у сваіх успамінах фактычна абвінаваціў палякаў, калі напісаў, што «мы вельмі спадзяваліся на польскую дывізію», але, маўляў, яна не справілася. Да таго ж «двое палякаў напярэдадні наступленьня перайшлі на бок ворага і раскрылі плян і дату наступленьня». А хто былі гэтыя палякі (калі былі!), у якім званьні і што яны ведалі – нічога не сказана. Не ведаю, якой інфармацыяй валодаў сп. Казлоў, толькі ўспамінаецца трагічны пачатак вайны, калі ўсё кіраўніцтва Заходняга фронту на чале з камандуючым Д. Паўлавым у ліпені 1941 г. было ілжыва абвінавачана ў здрадзе і расстраляна. Невыпадкова кажуць, што ў перамогі шмат бацькоў, а няўдача – заўсёды сірата. Не пасуецца са словамі Казлова тое, што не тры дывізіі каля вёскі Раманава, а ўвесь заходні фронт спыніўся восеньню 1943 года і стаяў да лета 1944 года. Толькі ў ходзе аперацыі «Багратыён» была вызвалена і горацкая зямля, і ўся Беларусь.

Я хацеў бы падкрэсьліць, што сёньня галоўнае не ў тым, каб шукаць сэнс слова ці прычыны няўдалага наступленьня. Была вялікая і страшная вайна. Адна са старонак яе гісторыі была напісана тут, на нашай зямлі, крывёю тысяч савецкіх і польскіх жаўнераў. Многія зь іх засталіся тут назаўсёды. Ведаць пра іх, памятаць пра іх, шанаваць іх магілы – вось аб чым трэба клапаціцца.

Іван Марозаў

За пределами кухни

Большинство действующих в нашем городе общественных организаций являются подразделениями неких больших республиканских объединений. Однако есть и исключения. Одними из тех, кто решился пуститься «в свободное плавание», уповая только на свои силы и возможности, стали несколько женщин, создавших Горецкую городскую общественную организацию «Любава».

Сегодня наша собеседница – председатель этой организации, Татьяна КИРЕЕНКОВА.

- Расскажите, чем живёт сегодня «Любава».

- Наша организация существует уже полтора года. Поскольку мы никем не финансируемся, то вынуждены обращаться за помощью к меценатам и в различные фонды. Провели несколько акций, в частности – «Скажи детям – ДА!», «Рождественские чудеса», День рождения для детей-инвалидов, круглые столы по женским проблемам. В этом году нас поддержал хорошо известный в Горках фонд САР, профинансировав один из проектов. Международное благотворительное общественное объединение «София» выделило нам гуманитарную помощь – одежду.

- Привезти, обеспечить хранение, распределить, составить отчёты – не такая уж простая работа...

- Основная нагрузка здесь легла на плечи Галины Будной, Натальи и Марии Сергеевых, Ирины Корольковой. Эти хрупкие женщины нашли транспорт, съездили в Минск, привезли выделенные вещи и занимались распределением. Сейчас работа практически завершена. Хочу поблагодарить за помощь председателя райисполкома Михаила Аникеева, а также горецких руководителей Александра Батуревича, Михаила Никитенко, которые предоставили транспорт и помещение для хранения и распределения вещей.

- По какому принципу распределялась помощь?

- Вещи выдавались нуждающимся по рекомендациям общественных организаций, Центра занятости. Часть спортивных маек передана в школы.

- Кто из Горецких меценатов оказывал вам содействие?

- Предприниматели Суницины, Костюшкины, Гоча Чавелашвили, выделяли свою продукцию для благотворительных акций. Благодарим также директора хлебозавода Александра Кривенкова и маслозавода -Анатолия Алейникова. Помогал нам и Анатолий Котов, начальник Старосельского исправительного учреждения.

- Какой резонанс бывает обычно от ваших акций?

- После проведения вместе со студентами из ОО «Гражданский форум» «Рождественских чудес», когда пятьдесят один ребёнок получил подарки, нам позвонили со словами благодарности четыре матери. Напрашивается вопрос – а может это никому не нужно? Речь идёт не о благодарности. Организаторы надеялись на то, что мамы – хотя бы единицы – предложат свою помощь по проведению подобных мероприятий. Ведь это ваши дети! Кто, как не вы должен быть заинтересован в том, чтобы таких акций стало больше.

После получения вещей некоторые спрашивали, а когда ещё привезут? Будет ли обувь? Что это за потребительское отношение! Нам никто ничего не должен! Есть сказка о лягушках, попавших в горшок с молоком, когда одна сложила лапки и утонула, а другая стала барахтаться и сбила масло. От нас самих зависит, выживем мы, или утонем.

Есть и другой пример. Недавно женщины предложили открыть такой пункт, где можно было бы бесплатно отдать свои вещи, которые оказались маловаты, или морально устарели. Хотя тут можно поспорить – частенько морально устаревшие вещи и писк моды совпадают. Но для этого нужно помещение. Мы ждём помощи от тех, кто хочет делать людям добро.

- Что ещё вы хотели бы сказать о «Любаве» жительницам нашего города?

- Уважаемые женщины! Вы можете стать прямыми участницами деятельности нашей организации. Можете оказать реальную помощь детям и взрослым, нуждающимся в обыкновенной радости. Ваши предложения и пожертвования пойдут во благо и будут приняты с низким поклоном и величайшей благодарностью. Почувствуйте себя меценатом.

Мы постоянно подбиваем женщин выйти за пределы кухни, подталкиваем их к осознанию себя, как личности в этом мире. Когда мы начинали создавать организацию, то ещё не знали, что это называется активной жизненной позицией. Уверяю вас, что никогда не поздно найти в себе новый талант и реализовать его.

- Кроме «лирики» есть и юридическая сторона деятельности. Недавно вас проверял Минюст.

- Буквально две недели тому назад мы получили ответ из Министерства, в котором сказано, что претензий по деятельности организации, по ведению документации к нам нет.

- Назовите свои реквизиты – вдруг это интервью прочтёт некий меценат и захочет вас поддержать.

- УНН 700711200, расчётный счёт 3015200980018 в Горецком отделении ОАО «Белинвестбанк». МФО 164. Телефоны я оставлю в редакции - желающие с нами сотрудничать пусть звонят. Мы готовы работать со всеми, кто разделяет наши взгляды и цели.

Иван МОРОЗОВ

Вёскі пусцеюць

За апошні год насельніцтва Крычаўскага раёна скарацілася амаль на тысячу чалавек. Асабліва складаная сітуацыя ў сельскай мясцовасці, дзе знікаюць вёскі.

Адышлі ў нябыт вёскі Губеншчына і Дзеды Бацвінаўскага сельсавета і вёска Высокае Маляціцкага сельсавета. У Вярхоўцах і Касцюкоўцы Бацвінаўскага сельсавета засталося па адным жыхары. Па 2-3 чалавекі жыве ў Падудозе і Яркоўцы, Старобшчыне, Гурковай Ніве, Малькаўцы, Пушкарах і пасёлку Дубоўскі.

Між тым, на крычаўшчыне яшчэ застаюцца і вялікія вёскі. У Лабковічах, напрыклад, жывуць 695 чалавек, у вёсцы Сакольнічы — 454 мясцовых жыхара. Сярод іншых вялікіх населеных пунктаў Іванаўка – 438 чалавек, Касцюшкавічы – 411, Бель – 408, Маляцічы – 402.

Кацярына Яленская

Зноў пра апараты

Аднадзённы страйк на бабруйскім рынку "Яловікі" правялі гандляры футровымі і гарбарнымі вырабамі. Каля 100 чалавек выказалі нязгоду з рашэннем Магілёўскага аблвыканкама, паводле якога з 1 кастрычніка гандаль футрам і гарбарнымі вырабамі магчымы толькі ў закрытых памяшканнях з касавымі апаратамі. Прадпрымальнікі плануюць звярнуцца па дапамогу да старшыні Магілёўскага аблвыканкама Барыса Батуры.

Талент адзначаны

Спецыяльнай прэміяй Магілёўскага аблвыканкама ў памеры 630 тысяч рублёў была ўганаравана вучаніца 11 класа СШ №5 г. Крычава Аксана Міхневіч. Такім чынам адзначана яе навуковая работа па матэматыцы, якая ўжо мае дыплом II-ступені абласнога конкурсу. Паводле меркавання спецыялістаў, работа Аксаны вылучаецца абгрунтаванасцю і лагічным выкладаннем матэрыялу.

Кацярына Яленская

Жарт з працягам

Старшыня Бабруйскай філіі Беларусай жаночай лігі Тацццяна Рудакоўская адмовілася даць інтэрв'ю рэдактару газеты "Крынічка бабруйская". Абурэнне сп. Рудакоўскай выклікла старонка гумару, дзе быў змешчаны артыкул з Інтэрнэту "Утрыманне жонкі у хатніх умовах". Яна даслала нумар газеты на гендэрную экспертызу дэпутату Палаты прадстаўнікоў Надзеі Цыркун.

Людміла Кокаш

Галадоўка ў Бабруйску

З 1-га кастрычніка абвесціла галадоўку бабруйчанка Любоў Санкевіч, якая з 2001 года дамагаецца аднаўлення парушаных, на яе думку, правоў. Жанчына разам з сяброўкамі амаль месяц пікетавала на стадыёне "Фандок", але ўвагу ўладаў прыцягнуць не здолела.

Сп. Санкевіч афіцыйна паведаміла пра пачатак галадоўкі ў гарвыканкам, які, паводле яе словаў, адмовіўся прызнаць галадоўку з-за парушэння формы заяўкі. Аднак завершыць галадоўку жанчына згодная толькі па разглядзе яе справы Мінюстам, ліст да якога ўжо адпраўлены. Сп. Санкевіч мае намер дамагацца справядлівасці праз ААН.

Людміла Кокаш

Бялыніцкае раззбраенне

Сёлета жыхарамі бялыніччыны добраахвотна перададзена праваахоўным органам 23 адзінкі паляўнічай зброі, якая захоўвалася незаконна. Яшчэ 10 — канфіскавана падчас правядзення аперацый "Арсенал".

Летась ад насельніцтва было прынята і канфіскавана 28 адзінак зброі.

Базыль Ліцьвіновіч

Падпісана – і з плеч далоў

Дырэктар бабруйскага завода буйнапанельнага домабудаўніцтва Іван Іваноў абурыўся нежаданнем старшыні ЖБК-77 падпісаць Акт прыёмкі дома ў эксплуатацыю. Ён прымусіў вартаўніка кааператыва аддаць ключы ад кватэраў, і прад'явіў ультыматум: ключы і падключэнне камунікацый ў абмен на падпісанне Акта прыемкі.

Старшыня ЖБК-77 Тацццяна Бегуновіч двойчы адмаўлялася падпісваць Акт прыёма—дом мае шматлікія недаробкі

Сход скончыўся абраннем новага старшыні кааператыва і прыняццем рашэння аб падпісанні дакумента Пасля падпісання акта, жыхарам паведамілі, што электрычнасць, вада і газ ў бліжэйшы тыдзень падключаныя не будуць.

Бялынічы – не Галандыя

Супрацоўнікамі Бялыніцкага РАУС падчас спробы продажу марыхуаны затрыманы навучэнец сельскагаспадарчага ПТВ-217. Хлопец меў пры сабе 1790 грамаў наркотыку. Такая колькасць наркатычнага рэчыва ў раёне канфіскуецца ўпершыню.

Базыль Ліцьвіновіч

А не высоўвайся

Пяць майстроў вытворчага навучання крычаўскага агратэхнічнага каледжа і настаўнікаў-пенсіянераў, якія працягвалі працаваць на кантрактнай аснове, даведаліся, што кантракт з імі не працягнуты, і з 1 кастрычніка ўсе яны з'яўляюцца беспрацоўнымі. Разам з пенсіянерамі на вуліцы апынуўся Ігар Красевіч, 42-гадовы майстар вытворчага навучання, старшыня прафсаюзнага камітэта і завадатар зімовага дэмарша працоўнага калектыва. Калегі лічаць, што Ігар пазбыўся працы менавіта з-за актыўнага адстойвання іх правоў.

Узімку калектыў каледжа выказаў недавер дырэктару, і, праз забастоўку, непадпарадкаванне і шматлікія калектыўныя скаргі, дамогся пераразмеркавання фінансавых сродкаў на карысць працоўнага калектыву. Перамога была адзначана зменамі ў калектыўнай працоўнай дамове.

Кацярына Яленская

У Амерыку

Усе агульнаадукацыйныя школы Крычаўскага раёна атрымалі афіцыйныя лісты ад беларускага прадстаўніцтва карпарацыі "American Center for Education and Research, Inc." з прапановай удзелу ў праграме абмена вучнаямі старэйшых класаў.

Праграма ўраду ЗША праходзіць у рамках "Акта ў Падтрымку Свабоды" і прадугледжвае правядзенне конкурса, пераможцы якога атрымаюць магчымасць вучыцца ў амерыканскіх школах і жыць у сем'ях. Усе выдаткі ўскладае на сябе амерыканскі бок.

Кацярына Яленская

Зноў эксперымент

Бабруйская гімназія №1 возьме ўдзел у рэспубліканскім эксперыменце па мульціпрофільным навучанні. Вучням сёмых класаў прапанавана новая форма навучання: выбар двух прадметаў да паглыбленага вывучэння і выкладанне астатніх дысцыплін па базавай праграме і індывідуальнай схеме. Замест класных журналаў будуць заведзены прадметныя, а клас у поўным складзе збярэцца хіба што на фізкультуры, уроку працы альбо класнай гадзіне.

Папярэдняя праца: анкетаванне бацькоў, фарміраванне профільных груп, распрацоўка раскладу ўрокаў, завершыцца ў красавіку. Эксперымент працягнецца да 2006 года.

У Барысаве, Салігорску і Мінску эксперымент па мульціпрофільным навучанні паспяхова доўжыцца трэці год.

Людміла КОКАШ

Пад новай свастыкай

Адміністрацыі сярэдніх школ Крычаўскага раёна атрымалі лісты ад мясцовых прыхільнікаў «Русского национального единства» (РНЕ). У лістах, як і ва ўлётках са свастыкай, расклееных па горадзе, прапануецца яднацца вакол "рускай ідэі", змешчаны кантактныя адрасы і тэлефоны ў Крычаве.

Кацярына ЯЛЕНСКАЯ

Крызіс

Больш за паўгады з-за надзвычай дрэннага фінансавага становішча не выплочваюць ганарары ў чэрыкаўскай раённай газеце "Заклік Ільіча". Гэта закранула ўсіх пазаштатных супрацоўнікаў выдання.

Алег СОРЫН

Вадзічкі не падаллеш

Калгасы і саўгасы Бялыніцкага раёна, якія спецыялізуюцца на вытворчасці малака, з-за адсутнасці сродкаў будуць малаком разлічвацца за набыццё халадзільнікаў. Такую ўмову паставіла кіраўніцтва абласнога аб'яднання "Мясамалпрам", якое фінансуе набыццё польскіх халадзільнікаў-аўтаматаў коштам ад 35 да 45 мільёнаў рублёў. Паводле спецыялістаў, адна з найважнейшых пераваг абсталявання – немагчымасць фальсіфікацыі малака.

Абсталяванне акупіцца на працягу года, бо малако будзе паступаць на сыраробны завод толькі вышэйшым гатункам, што прынясе вытворцам дадатковыя горшы.

Базыль ЛІЦЬВІНОВІЧ

Папера сцерпіць

У Адміністрацыю Прэзідэнта перададзены зварот з просьбай паспрыяць завяршэнню будаўніцтва Асіповіцкай раённай бальніцы. Пад зваротам паставілі подпісы 3119 чалавек — рабочыя, калгаснікі, інтэлігенцыя, пенсіянеры.

Рыгор ЛАТЫШЭВІЧ

Настаўнікі рубяць капусту

Кожны супрацоўнік крычаўскай СШ №6 дзеля забеспячэння навучальнай ўстановы гароднінай, павінны прынесці па тры качаны капусты. Такія абавязкі на настаўнікаў ускладзены ўпершыню. У мінулыя гады карняплоды вырошчвалі на прышкольных сядзібах альбо зараблялі ў калгасах вучні.

Кацярына ЯЛЕНСКАЯ

Прыклад для іншых

Дзесяцігоддзе адзначыла Асіповіцкая беларуская гімназія — адзіная беларускамоўная навучальная ўстанова Магілёўскай вобласці. Да юбілею Асіповіцкая раённая суполка ТБМ падаравала гімназіі каля 30 партрэтаў беларускіх паэтаў і пісьменнікаў.

Высокі ўзровень ведаў гімназістаў засведчыў Дэпартамент кантролю якасці адукацыі. Аднак педагагічны калектыў гімназіі хвалюе адсутнасць беларускамоўных ВНУ, што дыскрымінуе асіповіцкіх гімназістаў. Тым не меньш, настаўнікі і большасць бацькоў лічаць неабходным захаваць беларускамоўны статус навучальнай установы.

Рыгор ЛАТЫШЭВІЧ

Эканомія на здароў'і

В круглянской больнице планируется закрытие хирургического и инфекционного отделений, сокращение 50-ти медицинских работников. Если это случится, больные, нуждающиеся в срочной операции, будут доставляться в могилёвские больницы на скорой помощи, которая, порой, не располагает бензином для таких дальних поездок.

Главный врач больницы, ратующий за сохранение лечебного учреждения, освобождён от занимаемой должности. На его место ищут более покладистого специалиста, который позволит не только сократить два отделения, но и разрушить еще пригодное старое здание больницы. За последний год в Круглом снесено более десяти старых зданий в удовлетворительном состоянии.

Зінаіда МІЛЕШЧАНКА

Культуру развіваюць…

Бялыніцкі райвыканкам зацвердзіў Палажэнне аб правядзенні "Дзён культуры сельсавета", у якіх запланаваны ўдзел кожнага з васьмі сельскіх саветаў раёна. Акрамя выступаў калектываў мастацкай самадзейнасці, там будуць экспанавацца краязнаўчыя выставы, творы вясковых народных майстроў.

Базыль ЛІЦЬВІНОВІЧ

…і паляць

В Казимировке — одном из районов Могилева — в воскресенье загорелась библиотека.

Как выяснилось, в библиотеку забрались злоумышленники. Украли телевизор, а чтобы скрыть следы преступления, устроили костер из десятка книг. Пожар удалось потушить. Книги сгорели.

Алеся ЧИЖ

Пакрыўдзілі інвалідаў

У непрыемнай сітуацыі апынулася гарадское таварыства інвалідаў. Іх памяшканне адключылі ад ацяплення ў выніку аварыі цепласістэмы ў суседнім будынку – ваенкамаце. Да таго ж двор перад офісам таварыства быў перакапаны, пашкоджана асфальтавае пакрыццё, пракладзенае за кошт сябраў арганізацыі. Адказнасць за раскопкі не бярэ ніхто. Начальнік Ленінскага ЖКГ рабочых на гэты аб'ект не накіроўваў. Кіраўнік арганізацыі сп.Стральцоў з сумам жартуе: "Напэўна гэта і ёсць інтэграцыя інвалідаў у грамадства».

Людміла КОКАШ

Горки – столица Беларуси

По шутливым утверждениям наших "гастарбайтеров" в этом уверены многие жители Ирландии

Как уже сообщалось в прессе, трое (по другим сведениям – четверо) молодых офицеров исправительного учреждения №9 самовольно покинули службу, и оставив служебные удостоверения на рабочем месте, уехали работать за границу.

Официальной информации по этому поводу, как это принято у военных – ноль. Начальник учреждения, Александр Ковалёв, на телефонную просьбу прокомментировать ситуацию ответил, что не имеет соответствующих полномочий.

По неофициальным сведениям, которые нам удалось собрать, у одного из молодых людей за границей (то ли в Ирландии, то ли в Англии) якобы живёт девушка, к которой тот и направился. Остальные подались за кордон как бы "за компанию".

Из тех же неофициальных источников стало известно, что все уехавшие окончили Академию МВД и не отработали положенный по контракту срок, так что теперь покинутое ведомство имеет к своим бывшим сотрудникам материальные претензии, связанные с компенсацией стоимости обучения.

Иван Морозов

УЗГОРАК

Рэдактар — Дзям'ян Франкоўскі
Выпуск-10 ад 25.10.2003г. Фармат А-4, аб'ём — 8 палос. Наклад — 200 ас.
Адрас: Горкі, зав. 2-гі Магілёўскі, 1.
E-mail: dnescer@tut.by
Надрукавана на тэхніцы горацкага раённага аддзялення РГА «Беларускі рэспубліканскі клуб выбаршчыкаў».